

บันทึก

เรื่อง การตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง

กระทรวงการคลังมีหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖/๓๐๙๔๔ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขอรื้อแน่วปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ โดยมีข้อเท็จจริงฟังได้ว่ากระทรวงการคลังได้รับแจ้งจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่า เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๐ กระจำหน้ารถยนต์ หมายเลขทะเบียน ๕ ร-๔๑๐๑ กรุงเทพมหานครของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแตกโดยไม่ทราบสาเหตุ ขณะเดินทางกลับจากการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานปรับปรุงระวางแผนที่เพื่อกลับเข้าพักแรกที่จังหวัดหนองบัวลำพู ค่าเสียหายเป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเห็นว่า กรณีดังกล่าวเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่แต่อย่างใดจึงไม่มีผู้ใดต้องรับผิดชอบ ค่าเสียหายในการซ่อมเปลี่ยนกระจก จึงขอรื้อว่า

๑. การที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเห็นว่า ความเสียหายดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ นั้นเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบฯ หรือไม่ เพราะเหตุใด

๒. คำว่า “เหตุอันควรเชื่อ” ตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมายความว่าอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) แล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ได้เบิกรถยนต์ราชการ หมายเลขทะเบียน ๕ ร-๔๑๐๑ พร้อมด้วยพนักงานขับรถราชการเพื่อไปปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานการปรับปรุงระวางแผนที่ ณ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดหนองบัวลำพู จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๐ เวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. ขณะเดินทางกลับจากการปฏิบัติราชการเพื่อเข้าที่พักแรก เมื่อเดินทางถึงบริเวณหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองบัวลำพูกระจกด้านหน้าของรถยนต์ดังกล่าวได้แตกโดยไม่ทราบสาเหตุ และไม่มีผู้กรณี เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงเลขาธิการ ส.ป.ก.

ว่า เหตุที่เกิดขึ้นนั้นเชื่อได้ว่าไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อแต่อย่างใด
 เลขาธิการ ส.ป.ก.เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นกรณีเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ
 เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำโดย
 จงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ จึงไม่มีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการซ่อมเปลี่ยน
 กระจกรถยนต์ดังกล่าว จำนวน ๒,๕๐๐ บาท และได้รายงานกระทรวงการคลังเพื่อทราบตาม
 หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๓/๔๒๓๙ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม
 ๒๕๕๐

กระทรวงการคลังเห็นว่า การที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเห็นว่า
 ไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงไม่ได้แต่งตั้ง
 คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามข้อ ๘^๑ วรรคหนึ่งของระเบียบสำนัก
 นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.
 ๒๕๓๙ นั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ กระทรวงการคลังจึงขอหารือว่าการปฏิบัติ
 ดังกล่าวถูกต้องตามระเบียบฯ หรือไม่ และคำว่า “เหตุอันควรเชื่อ” ตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของ
 ระเบียบดังกล่าวหมายความว่าอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาแล้ว มี
 ความเห็นตามประเด็นข้อหารือ ดังนี้

๑. กรณีทรัพย์สินของทางราชการเกิดความเสียหาย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมี
 หน้าที่สอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่าความเสียหายเกิดจากสาเหตุใด ในกรณีที่
 หัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจาก
 การกระทำของเจ้าหน้าที่ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง
 ความรับผิดชอบตามที่กำหนดในข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
 หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

ส่วนกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้ว
 เห็นว่า ไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้องดำเนินการ
 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้อง
 รายงานผลการพิจารณาให้ปลัดกระทรวงปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับ
 ดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวทราบเพื่อปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือ
 รัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าว
 แล้วแต่กรณี จะได้พิจารณาว่าสมควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด

^๑ ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่ง
 นั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
 ดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณา
 เสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

ทางละเมิดตามข้อ ๑๒^๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ต่อไปหรือไม่

กรณีตามข้อหาข้อนี้ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียดก่อนที่จะพิจารณาสั่งการตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ.๒๕๓๙

๒. คำว่า “เหตุอันควรเชื่อ” ที่กำหนดในข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ไม่มีความหมายแตกต่างจากความหมายโดยทั่วไป ฉะนั้น เหตุอันควรเชื่อจึงต้องพิจารณาจากมาตรฐานวิญญูชนผู้เป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นเกณฑ์ โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๑

^๒ ข้อ ๑๒ ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในเวลาอันควรหรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสม ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร